

Svar på Jonas Segersams Interpellation om bidrag till Ibn Rushd 2019-12-19

Jonas Segersam har frågat mig följande frågor:

- 1. Anser du att Ibn Rushd är tillräckligt tillförlitliga när det gäller samhällssyn att beviljas bidrag från Uppsala kommun?**
- 2. Om inte, borde då inte beslut fattas av Kulturnämnden i stället för på delegation av avdelningschef i kulturförvaltningen?**
- 3. Hur ser du på att Uppsala kommun har ett annat förhållningssätt än Region Uppsala (där för övrigt även miljöpartiet ingår i styret)? Delar vi inte samma syn på demokrati och grundläggande värderingar?**

Ett grundläggande skäl till att samhället stödjer folkbildningen är att den bidrar till en demokratisk utveckling av samhället. Det är riksdagen som beslutar om statens syfte med att stödja folkbildningen.

Statens syften med stödet till folkhögskolor och studieförbund är att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Villkor för statsbidraget till folkbildningen anges i regeringens förordning om statsbidrag till folkbildningen.

Ibn Rushd har under senare år fått kritik som gått ut på att deras verksamhet inte lever upp till ett av statens fyra syften med statsbidraget till folkbildningen, kriteriet att stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin. Kritiken har bland annat handlat om att studieförbundet undviker frågor kring homofobi och antisemitism, att makten över verksamheten är fördelad inom ett begränsande, mansdominerat nätverk och att en del föredragshållare har gjort uttalanden som inte har varit ok.

För att få en fördjupad bild av studieförbundets verksamhet gav Folkbildningsrådet Erik Amnå i uppdrag att undersöka verksamheten i förhållande till statens syften med statsbidraget till folkbildningen och Folkbildningsrådets demokrativillkor.

Rapporten "När tilliten prövas" kom i höstas. Det är en mycket intressant och viktig genomlysning av Ibn Rushd, men också om studieförbunden och folkbildning i stort.

I Rapportens sammanfattande slutsatserna skriver Erik Amnå bland annat:

"Den sammanfattande bedömningen är att Ibn Rushd utgör ett folkbildningsprojekt i behov av fortsatt utveckling. Ett allmänt riktmärke bör vara att Ibn Rushd låter en reaktiv och urskuldande framtoning vika för ett proaktivt och självkritiskt egenansvar. Det skulle kunna höja många låga tillit till projektet.

När allt kommer omkring är statsbidragsberättigad folkbildning ett intellektuellt och andligt högriskprojekt med oviss utgång. Något paradoxalt behöver folkbildningen en större frihetsgrad än andra mottagare av demokratibidrag. Annars kan den inte förverkliga den tolerans, mångfald och nyfikenhet som den bygger på.

Sannolikt kommer felsteg att begås även framöver – i fler än ett studieförbund...”

Enligt folkbildningsrådet visar rapporten inte att statsbidraget har använts på ett felaktigt sätt i förhållande till stadsbidragsvillkoren. Folkbildningsrådet kommer därför fortsätta ge statsbidrag till Ibn Rushd. Jag ser ingen anledning till att Uppsala kommun skulle komma till ett annat beslut än folkbildningsrådet vad gäller fortsatt stöd till Ibn Rushds verksamhet här i kommunen.

Ibn Rushd fick 78 925 kr i stöd 2019 av det totala anslaget till studieförbunden i kommunen på 10 980 000 kr.

Under 2018 bedrevs studiecirklar, annan folkbildning och kulturprogram. Majoriteten av arrangemang har bedrivits i samarbete med föreningar och ett antal genomfördes av Ibn Rushd. Av egna arrangerade arrangemang går att finna kulturprogram om islamofobi, konstutställning, studiecirklar för utrikesfödda och kortutbildade kvinnor i svenska och samhällsorientering samt ett kulturprogram om den muslimska högtiden 'Eid'. Tillsammans med samarbetsföreningar har det anordnats studiecirklar, kulturprogram och annan folkbildning om "sport och hälsa", arabiska, koran och islam. Även studiecirklar i svenska har anordnats tillsammans med samarbetsförening för asylsökande och nyanlända.

Ibn Rushd är en av de organisationer som nationellt ingår i det nätverk som varje år arrangerar Mänskliga Rättighetsdagarna. I år 3-5 december, är det Uppsala som står som värd för MR-dagarna.

Ibn Rushd är ett relativt ungt studieförbund som bildades för 11 år sedan. Det är fortfarande ett studieförbund under utveckling, med en förbättringspotential. En utmaning Ibn Rushd har är att det samlar föreningar och deltagare från länder och kulturer som inte har den tradition av demokrati och folkbildning som vi har uppnått i Sverige.

Men det är också Ibn Rusdhs tillgång. Som folkbildningsaktör har Ibn Rushd en förmåga att nå grupper som andra har svårt att nå, till exempel lågutbildade kvinnor, människor med utländsk bakgrund, kort utbildning, svag förankring på arbetsmarknaden och låga inkomster.

Jag anser att det är viktigt att stödja Ibn Rushd folkbildningsverksamhet utan att för den skull negligera den kritik som framkommit och som tas upp i Erik Amnås rapport. Jag känner mig inte främmande för att lyfta upp frågan om stöden till studieförbunden till kulturnämnden. Det är också något som Uppsalaalliansens ledamöter i kulturnämnden har föreslagit i ett initiativ som behandlats av Kulturnämndens arbetsutskott.

Uppsala kommuns stöd till studieförbunden bygger på Folkbildningsrådets bidragssystem. Ansökan skickas in varje år i januari och redovisning av föregående års verksamhet sker i april. Beslut om stöd har tagits på delegation i maj varje år. Kulturnämndens arbetsutskott föreslår nu att beslut inte fattas på delegation utan att nämnden tar beslutet på sitt möte i maj.

Vad gäller regionens beslut att inte börja ge Ibn Rushd bidrag vill jag bara konstatera, med respekt för att olika demokratiska församlingars rätt att fatta sina egna beslut, att det beslutet och regionens tolkning av Amnås slutsatser har väckt frågetecken både hos folkbildningsrådet, Uppsala läns bildningsförbund och nätverket av MR-dagarna.

Linda Eskilsson (MP), Kulturnämndens ordförande